

Der er der en Ret til at borttransportere de tegnede Aktier; den Aktionær, der vil slippe fra sin Tegning, kan blot efterlade det, han har indbetalt, og saa mangler man den øvrige Del af Bankens Grundfond. Jeg finder derfor, at denne Bank, grundet paa 40 pCt. af sin statutmæssige Fond, ikke fortjener nogen offentlig Understøttelse, naar der ikke tillige stilles Garanti for de øvrige 60 pCt. Lad Aktionærerne, dersom de virkelig have Noget tilovers for Landmandsbanken, og dersom de ere i Stand til at opfylde, hvad de foreløbig have forpligtet sig til ved Tegningen, indbetale Haandpant for de øvrige 60 pCt., og lad Banken ligge med det, indtil den faar de øvrige 60 pCt. indbetalte, saa er der Sikkerhed for, at Aktiekapitalen kommer tilstede. Jeg sagde før, at det var farligt for Regjeringen at indlade sig paa at besytte en saadan Bank. Her vil Regjeringen ansætte en Kommissarius ved Banken, som skal kontrolere, at Alt gaar i sin Orden, men det er jo i Virkeligheden en Ansvarlighed, som Regjeringen derved paatager sig, hvis der sker en Ulykke med Banken, og det forekommer mig, at, hvis der skulde indtræffe en saadn uheldig Omstændighed, saa vil den danste Regjering, dernæst have en Slags Medansvarlighed for det Tab, som herved opstaar. Jeg kommer her igjen tilbage til Nationalbanken. Den har i meget høiere Grad Interesse for den danste Regjering eller Staten, end Landmandsbanken har. Der er ogsaa der en kongelig Kommissarius, som han kaldes, men denne Kommissarius skal ikke passe paa, at Alt gaar ordenligt til, han har slet Intet at bestille med Bankens Forretninger; om den tager gode Verker, om den tager god eller slet Sikkerhed, er ham aldeles uedkommende, han har kun to Ting at varetage, det er at passe, at Nationalbanken ikke udsteder flere Banksedler, end den, efter sin Oktroi maa, og dernæst, at der ikke tages Beslutninger, som stride imod Oktroien. Dette er noget aldeles Negativt, men han har ikke noget videre Tilsyn med, at Banken opfylder de Forpligtelser, som kunne kræves enten direkte eller indirekte af dem, der ere interesserede deri. — Disse Bemærkninger har jeg fundet Anledning til at

fremsette, og jeg vil endnu kun gjøre en Slutningstilføielse. Det er med Hensyn til Bankens Hensigt som Pengeinstitut. I denne Retning omtales Ni get, som kaldes Kommuneobligationer, og dette forklares nærmere ved, at Banken skulde komme Kommunerne til Hjælp med Laan. Jeg skal villig indrømme, at det kan være Anledning for en Bank til at danne sig og gjøre Forretninger i denne Retning, men jeg tror dog ikke, at Forholdet er saaledes at forstaa, at det er meget vanffeligt for Kommunerne at erholde Laan. Det har vistnok været saaledes for ganske kort Tid siden, men det var, førend vore to sidste Kommunallove om Sogneraad og Byraad udkom. Efter at disse Love ere udkomne og have stillet Kommunernes Styrelse friere og selvstændigere, er der ikke længere den Vanffelighed ved at faae Kommunallaan, som der før har været, og jeg tror derfor, at en Bank, som fortrinnsvis vil arbejde med Kommunerne, ikke behøver særlig Understøttelse, thi under de nuværende Forhold ville Pengene kunne tilveiebringes, uden at Staten træder til og hjælper med almindelige Besyttelseslove. Landmandsbanken gjorde efter min Formening bedst i at arbejde sig frem, ligesom andre nu ansete Bankinstituter her i Landet have gjort i meget kort Tid eller i alt Fald en forholdsvis kort Tid. Der findes her i Landet Pengeinstituter, der ikke ere 20 Aar gamle, som afgive et praktisk Bevis for, at en velordnet Bank, afsæstet efter vore Forhold og med en kyndig og forsigtig Bestyrelse, kan give sine Aktionærer et efter vore Forhold meget ansetigt og derhos temmelig sikkert, faststaaende aarligt Udbytte. Mere tror jeg, at Landmandsbankens Aktionærer ikke have Krav paa, og jeg antager, at en fornuftig og forsigtig Bestyrelse af denne Bank, der jo træder i Live med en langt større Kapital, end nogen af de andre Banker her i Landet har gjort, vil bringe den til inden en meget kort Tid at indtage en betydende Stilling i vor Finantserverden, og at denne Banks Bestyrelse, der her begynder med 6 Millioner, vil kunne staa paa sine egne Ben uden at støttes af den ærede Indenrigsminister.